

Forhandling

Lykketoft (S):

Jeg vil bare i anledning af betænkningen gøre den bemærkning, at vi er tilfredse med lovforslag L 6, der er blevet kaldt eksportpakken, i den skikkelse, det har fået efter forhandlingerne i udvalget. Vi er dog samtidig af den opfattelse, at det kun er et mindre element i den samlede politik, der skal dæmme op for en stigning i arbejdsløsheden, at det væsentligste element i første fase er den omlægning af arbejdsgiverafgifterne, vi kommer til at diskutere senere på denne dagsorden, og at der derudover naturligvis er behov for, at en række strukturforbedrende foranstaltninger og en opsparingspolitik osv. bliver iværksat, og at der kommer en pensionsreform. Alt det vil vi tage fat på dels i det små med nogle ændringsforslag, vi har været med til at føje ind i finansloven, som vi konstaterer senere i dag, dels i det videre politiske arbejde, hvor vi meget gerne støtter os på det, som vi er enige med SF om, og som SF har været så hjælpsomt – om end måske ikke det helt rigtige sted i folketingsbehandlingen – at trykke op som betækningsbidrag til eksportpakken.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Man gik først til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Forbedring af konkurrenceevnen). (Lovforslag nr. L 6).

Ændringsforlag nr. 1 og 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds. (Udgifter til forsøgs- og forskningsvirksomhed samt markedsføring). (Lovforslag nr. L 8).

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 118:

Forslag til lov om arbejdsmarkedsbidrag.
Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 15/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 10–17 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 125:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejds- markedets Tillægspension. (Kompensation for arbejdsgivernes bidrag).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 126:

Forslag til lov om ændring af lov om en arbejds- markedssuddannelsesfond.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 127:

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Garantifond.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension.

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadeforsikring. (Kompensation for arbejdsgivers udgifter til arbejdsskadeforsikring).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 123:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Nedsættelse af arbejdsgiverperioden).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 15/12 87).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 9/12 87. Første behandling 11/12 87. Betænkning 14/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Lykketoft (S):

Der har været en meget omfattende udvalgsbehandling af lovforslag nr. L 119. Det bør ikke undre, for det er en meget stor omlægning for arbejdsgiverafgifternes vedkommende. Det er også klart, når man laver en så stor omlægning, at der vil være forskydninger mellem forskellige slags virksomheder. Et af hovedformålene med hele manøvren er jo, at der skal ske en letelse for eksporten og en belastning af importen, at der skal være en aflastning af arbejdskraftforbrugsomkostningen for virksomheder. Det er også det, der nås med forslaget. Hvis man går ned i detaljen, hvis man anlægger forskellige forudsætninger i regnestykker, som vi har fået i udvalget, har vi konstateret, at der kan være problemer for de helt små virksomheder. Vi har alle sammen, tror jeg, i udvalgsarbejdet været optaget af, om man kunne mildne de problemer. Jeg betragter ikke udvalgsarbejdet som afsluttet, før vi har fået behandlet den problemstilling lidt mere. Derfor skal jeg allerede nu bebude, at vi gerne vil have sagen tilbage til fornyet udvalgsbehandling.

I øvrigt – og det er det vigtigste – må jeg konstatere, at udvalgsarbejdet har vist, at arbejdsgiverafgiftsomlægningen lever op til sit hovedformål, og at det hermed lykkes at lave det største enkeltbidrag til en forbedring af konkurrenceevnen og dermed beskæftigelsen på det korte

[Lykketoft]

sigt, som overhovedet er til diskussion i Folketinget. Det svarer i sine hovedvirkninger til det, som de allerfleste partier har ønsket, inklusive Socialistisk Folkeparti, hvor et fremtrædende medlem for nogle uger siden betegnede selve ideen bag omlægningen som genial. Så langt vil jeg ikke gå. Men i betragtning af den begrænsede handlefrihed, vi har, er det nok en meget fornuftig manøvre.

Derfor kan det godt undre mig, at Socialistisk Folkeparti nu skriver et længere betænkningsskildring om, hvorfor man er imod dette, som var så genialt for nogle uger siden. Jeg har ikke så forfærdelig meget andet at sige til det end det, jeg allerede sagde ved førstebehandling, nemlig at det må være udtryk for jagten på det ledige standpunkt fra SF's side. Derfor tager vi ikke kritikken så forfærdelig alvorligt i denne sammenhæng, men jeg skal gerne til hr. Aage Frandsen, så han ikke behøver at spørge en gang til, bekræfte, at i øvrigt synes jeg, det kunne være meget fornøjeligt at videreudvikle både mit studiekredsarbejde sammen med hr. Aage Frandsen og vores bestræbelser for i det videre perspektiv at lave en mere langsigtet erhvervsstrukturforandrende politik i dette land, for det mangler der også. Men det her er noget, der under alle omstændigheder skal gøres.

Kent Kirk (KF):

Jeg må sige, at jeg er både enig og uenig med hr. Lykketoft. Der kom en meget interessant bemærkning fra hr. Lykketoft for et øjeblik siden: at det arbejde, som SF og Socialdemokratiet har om den økonomiske politik, er et studiekredsarbejde. Jeg synes, at det var meget interessant at få konstateret her fra Folketingets talerstol. Derfor er det selvfølgelig også glædeligt for os, at Socialdemokratiet er klar over, at når der skal laves realpolitik, skal det laves sammen med regeringen. Jeg er også enig med hr. Lykketoft i, at SF selvfølgelig jagter det ledige standpunkt.

Men jeg er uenig med hr. Lykketoft, når han siger, at SF ikke har ret i, at det er en genial løsning, regeringen har lagt frem, og som Socialdemokratiet støtter. Det hænger vel sammen med, at hr. Lykketoft ikke gerne vil indrømme, at regeringen i sin politik er i stand til at fremlægge geniale løsninger, for så er det vel også nærliggende at sige, at det er en genial regering, vi har.

Men nu til selve lovforslagene. Vi finder, at der er et meget, meget stort behov for at få forbedret konkurrenceevnen for vores eksporterhverv. Vi er meget tilfredse med, at det under udvalgsarbejdet har været muligt at holde sammen på det brede flertal, der støtter disse lovforslag. Det er klart – og det har også vist sig under udvalgsarbejdet – at en så stor omlægning, en så stor forbedring for eksporterhvervene medfører problemer andre steder. Hr. Lykketoft har da også været inde på, at specielt de mindste virksomheder kan få problemer med denne ordning. Derfor er vi selvfølgelig også parat til under det udvalgsarbejde, som Socialdemokratiet beder om mellem anden og tredje behandling, at se på, hvordan vi kan sikre os, at også de mindre virksomheder får om ikke fordel af det så i hvert fald ikke direkte ulemper ved den geniale løsning, som SF er enig med regeringen i at vi har fremlagt til forbedring af eksporterhvervenes konkurrenceevne og dermed sikring af en hel lang række arbejdspladser i det danske samfund.

Aage Frandsen (SF):

Først vil jeg da gerne kvittere over for hr. Lykketoft for, at samarbejdet Socialdemokratiet og SF imellem kan fortsætte, og for, at vi kan fortsætte arbejdet også i vores studiekreds. Jeg synes selv, at det har været udbytterigt i hvert fald med hensyn til det opklarende, skal vi sige analytiske arbejde. Vi må selvfølgelig så beklage, at det ikke resulterede i, at vi også politisk med hensyn til, hvad der kunne gennemføres, kunne fortsætte enigheden.

Jeg forstod også hr. Lykketofts bemærkninger sådan, at i det øjeblik der er et flertal bestående af SF og Socialdemokratiet, er vi i stand til at realisere en række af de ting, som vi har været enige om i studiekredsen. Det betyder så, at nogle af de bekymringer, som vi efter vores mening med rette har haft på det område, åbenbart er ubegrundede. Det er vi i høj grad glade ved.

Men nu er ugen jo ikke slut, og vi fortsætter selvfølgelig vores opklaringsarbejde med hensyn til samarbejdet mellem Socialdemokratiet og SF. Under alle omstændigheder er vi glade for, at det arbejde, vi har sat i gang for at finde ud af enighed og uenighed, kan fortsætte. Det er ikke os, der er interesseret i, at det skal brydes.

[Aage Frandsen]

Med hensyn til de lovforslag, vi har til behandling her, skal jeg berøre nogle af forslagene, mens min partifælle hr. Agerschou berører andre forslag.

Når det drejer sig om det store forslag om arbejdsgiveromlægningen, mener vi, at det principielt er rigtigt – det mener vi stadig væk – at lægge nogle af afgifterne om. Om man kan kalde det genialt eller man skal finde et andet ord, ved jeg ikke, men jeg synes i hvert tilfælde, det er en fornuftig måde. Det er måske, fordi jeg nødig bruger så stærke ord som ordet genialt. Det har i høj grad vist sig under udvalgsarbejdet, at det er mere vanskeligt, end også vi troede. Specielt vedrørende de små erhvervsdrivende er der en række utilsigtede ting, som heller ikke vi havde regnet med. Når f.eks. større håndværksmestre kan sige, at de vil komme til at tjene 1 mio. kr. ved dette, må vi sige, at det ikke var det, der var meningen med det. De pågældende er selvfølgelig glade, men der er en række andre, der selvfølgelig er mindre glade, for der er nogle, der betaler for det. Det var ikke tilsligtet.

Når det drejer sig om landbruget, har vi fået at vide, at man forventer, at der kommer en afsmitning fra andelsselskaberne, som får en fordel, ned til de enkelte enheder. Det er glimrende for landbruget. Der er en række andre virksomheder, som er stillet, skal vi sige på nogenlunde samme måde, men hvor det ikke er dem selv – f.eks. inden for fiskeriet – som ejer de pågældende virksomheder, sådan som det principielt er tilfældet for landbrugets vedkommende. Selv om vi fortsat mener, at det er principielt rigtigt at lave en række omlægninger her, må vi sige, at vi er stødt på en masse problemer i forbindelse med omlægningen.

Det er også karakteristisk, hvad der ellers er normalt ved anden behandling, at der ikke er noget ændringsforslag, til trods for at alle ved, at der er problemer, og at det lovforslag, der er nu, ikke er tilfredsstillende. Derfor er vi selvfølgelig helt enige med Socialdemokratiet i, at der er behov for at arbejde videre med det. Det mener vi, uanset at vi ikke er tilhængere af loven som sådan, men det kan i hvert tilfælde gøre, at den får mindre utilsigtede virkninger, end der er tale om på nuværende tidspunkt.

Så skal jeg endelig til allersidst sige om de forslag, der vedrører ATP-afgiften, at vi ikke har lod og del i det, og derfor vil vi ikke stemme

for disse ændringsforslag. Vi ønsker dem ikke til afstemning; der er ingen grund til at trætte Folketinget med det.

Agerschou (SF):

Jeg vil i første omgang koncentrere mig lidt om den behandling, Folketingets Socialudvalg har været udsat for fra ministerens side i forbindelse med lovforslag nr. L 123, altså det lovforslag, der drejer sig om nedsættelse af arbejdsgiverperioden.

Da lovforslaget forelå, bad vi om en kommentar fra Kommunernes Landsforening. Kommentaren viste, at den model, man havde valgt at administrere efter, ville medføre en voldsom offentlig meradministration. Det erkendte socialministeren, som så kom med et ændringsforslag mandag. Vi bad om at få en kommentar fra Kommunernes Landsforening. Det skete ved ca. 15-tiden. Vi havde et møde kl. 18, hvor vi gennemgik bilag, vi havde et møde kl. 21.15, hvor vi ventede på kommentaren fra Kommunernes Landsforening, vi havde et møde kl. 22.15, hvor vi stadig væk ventede på kommentaren fra Kommunernes Landsforening, vi havde et møde kl. 23.15, hvor vi stadig ventede på kommentaren fra Kommunernes Landsforening, og så havde vi et møde kl. 0.30 om natten, hvor vi fik kommentaren fra Kommunernes Landsforening.

Det kunne være i orden, hvis det var Kommunernes Landsforening, der havde snøvlet i det, men dagen efter viste det sig faktisk, at journalisterne havde kommentaren fra Kommunernes Landsforening allerede inden deres deadline. Da jeg i går spurgte, hvornår Socialministeriet rent faktisk havde kommentaren fra Kommunernes Landsforening, viste det sig, at den var kommet til Socialministeriet kl. 17.24.

Nu ville det være fint, hvis socialministeren ville høre efter, hvad der bliver sagt fra talerstolen!

Vi mener, at Socialudvalget er blevet holdt for nar i denne sag. Det er, som om man i Socialministeriet ikke mener, at medlemmerne af Socialudvalget har andet at give sig til en mandag aften end at sidde og vente på en kommentar, der allerede er ankommet i ministeriet. Det viser sig også, at vi er blevet fyldt med lodret løgn under sagens behandling. Vi mener ikke, at vi skal finde os i den behandling. Når vi fra Folketingets Socialudvalg beder om en kom-

[Agerschou]

mentar, skal den over, så snart den ankommer til Socialministeriet. Jeg regner med, at der er et flertal i Folketingets Socialudvalg, der erklærer sig enig med os i de betragtninger. Jeg regner med, at socialministeren beklager det skete og lover, at det aldrig vil ske igen. I modsat fald må vi indføre en anden ordning, hvor det er Folketingets Socialudvalg, der direkte beder om en kommentar fra de berørte organisationer.

Endelig skal jeg sige om lovforslaget om arbejdsgiverperioden og om lovforslaget om ændring af arbejdsskadebæring, at begge lovforslag er direkte fejlagtige. Efter vores opfattelse er der en meget tæt sammenhæng mellem sygdom og arbejdsmiljø, mellem arbejdsskader og arbejdsforholdene på en arbejdsplads. Vi mener, at der skal bruges stærke midler for at forebygge disse former for sygdomme, og det kan bl.a. ske ved et stærkt økonomisk incitament for arbejdsgiverne til at forbedre arbejdsforholdene. Begge forslag går i den stik modsatte retning. Derfor indstiller SF de to lovforslag til forkastelse, og det vil vi gøre under alle omstændigheder.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal erklære mig enig i hr. Agerschous bemærkninger om den lidt specielle sagsbehandling i forbindelse med lovforslagene om social pension og om nedsættelse af arbejdsgiverperioden.

Ministeren havde fremsat et forslag, hvor tingene i uge 2, 3, 4 og 5 skulle administreres af kommunerne. Det reagerede Kommunernes Landsforening på og mente, at det ville koste, jeg tror, det var 130 mio. kr., og medføre meget bureaukrati.

Så kom ministeren meget snusfornuftigt med et ændringsforslag, som derefter fik bl.a. Kommunernes Landsforening til at reagere endnu voldsommere. Det, der skete til sidst, var, at ministeren vendte tilbage til sit oprindelige forslag. Derfor kan vi faktisk kalde dette lovforslag for »hen til kommoden og tilbavs igen«. Det er klart, at vi ikke skal spille hinandens tid på den måde.

Jeg vil sige i relation til SF's betænkningssbidrag, hvor man taler om den virkelighed, der er ude i kommunerne, at jeg har haft kontakt til Kommunernes Landsforening. Kommunernes

Landsforening er faktisk småtilfreds med det resultat, det er endt med, nemlig at der nu bliver tale om en forhandling, sådan at vi ikke bruger 130 mio. kr. eller noget lignende til bureaukrati, for det gavner ingen af os. Men at sagsbehandlingen i Socialudvalget var sælsom og påkalder sig, jeg ved ikke, om man kalder det næser, vil jeg godt være enig med SF i.

Skrunsager Skau (V):

Den pakke af lovforslag, som vedrører omlægningen af arbejdsgiverafgifterne, kan Venstre støtte. Det er det, som skal være med til at genskabe den brudte linje, som vi fik i 1986-87, således at vi igen kan se fremgang i vores investeringer, i vores beskæftigelse, i vores eksport. Det er jo nødvendigt for, at vi kan løse Danmarks sociale problemer og betalingsbalanceproblemer over for udlandet.

Venstre støtter som sagt de pågældende forslag, men som det allerede er nævnt, ser vi gerne, at lovforslag nr. L 118 kommer tilbage til udvalget, således at vi nærmere kan se på forholdene for de mindre erhvervsdrivende. Nogle af de svar, vi har fået fra skatteministeren, tyder på, at der er noget, som man hos arbejdsmarkedets parter ikke har været helt opmærksomme på, og som derfor nødvendigvis må tilpasses, således at vi ikke straffer denne gruppe.

Det er klart, når man laver en så betydningsfuld omlægning, som har kolossalt stor betydning på længere sigt, især hvis vi kan fastholde punkt 3 i aftalen, at nogle får lidt ulemper, hvor andre får betydelige fordele. Det hele betyder jo, at vi især fremmer konkurrenceevnen for vores eksporterende erhverv.

Vi ser frem til behandlingen af lovforslag nr. L 118 i udvalget.

Aase Olesen (RV):

Jeg skal kommentere to af de forslag, der er til anden behandling, nemlig lovforslag nr. L 118 og lovforslag nr. L 123.

Under førstebehandlingen af lovforslag nr. L 118 påpegede Det Radikale Venstre, at der efter vores vurdering kunne blive tale om en stor konkurrenceforvriddning mellem helt små virksomheder og det, vi vel normalt kalder mellemstore virksomheder.

Udvalgsarbejdet i Folketingets Skatte- og Afgiftsudvalg har til fulde bekræftet, at de henvendelser, man har fået fra Håndværksrådet,

[Aase Olesen]

Butikshandelens Fællesråd osv., er korrekte, og at der er tale om en endog meget stor forskelsbehandling udelukkende på grund af antallet af medarbejdere. At der er tale om forskelsbehandling mellem eksporterende virksomheder og ikkeeksporterende, giver sig selv, det er meningen med forslaget, men at det som en sidevirkning giver anledning til meget stor konkurrenceforvridning, mener vi er uacceptabelt. Det er baggrunden for, at vi ikke vil kunne stemme for forslaget, som det foreligger, men vi forstod samtidig på ministeren også under første behandling, at han var villig til at se på, om man kunne ændre på de forslag, der er, så man i hvert fald kunne mindske den uheldige virkning. Vi vil derfor bede om, at forslaget går tilbage til udvalget, så vi kan forsøge at få ændret på disse meget skæve virkninger.

Under udvalgsarbejdet har der yderligere vist sig problemer først og fremmest som følge af den bagatelgrænse, som er indarbejdet i forslaget med hensyn til arbejdsgiverbidraget. Det er bidragsgrundlaget på de 200.000 kr.

Udvalgsarbejdet har vist, at det i allerhøjeste grad vil være muligt at påvirke denne 200.000 kr.s grænse. Vi finder derfor, at det er en af de ting, der bør rokkes ved, fordi man ikke kan have regler, som i den grad giver anledning til spekulation i bidragsligt.

Vi er overbevist om, at disse regler kan ændres, og vi ser hen til, at behandlingen mellem anden og tredje behandling i udvalget kan give nogle løsninger, som man vil kunne leve med.

Så er der lovforslag nr. L 123, som har været til behandling i Socialudvalget. Jeg må da give de ordførere ret, som har påpeget, at behandlingen faktisk har været noget kaotisk. Først får man et forslag lagt frem, som de, der skal administrere det, slår syv kors for sig ved at komme til at administrere. Dernæst på et meget sent tidspunkt efter midnat i udvalget ser man en minister trække sit ændringsforslag tilbage og fastholde det oprindelige forslag.

Jeg tror ikke, at det er noget, som Socialministeriet er stolt af. Jeg har også forstået, at Socialministeriet har været under et meget stort tidspres. Det er baggrunden for, at Det Radikale Venstre finder, at det fornuftigste havde været simpelt hen at lade lovforslag nr. L 123 blive liggende i udvalget, til man havde fundet sine ben i Socialministeriet og fundet ud af, hvordan denne sag skulle administreres.

Der var imidlertid et flertal i Socialudvalget, som ønskede at afgive betænkning, og det forstår jeg for så vidt godt, fordi det handler om at få slået fast, at man ønsker at få nedsat arbejdsgiverperioden fra 5 uger til 1 uge, og så vil man altså derefter lovgive for at få styr på administrationen, og det vil vi da så ikke modsætte os. Men som sagt kunne sagen have været klareret ved, at man lige så stille havde ladet forslaget ligge i udvalget, til vi mødes igen efter nytår.

Så må jeg sige om den kritik, der har været rejst i forbindelse med vores ønske i Socialudvalget om at få Kommunernes Landsforenings kommentar, at deri er jeg enig: Det hører ingen steder hjemme, at vi, når vi har bedt om en kommentar, får at vide på gangene af journalister, hvad kommentaren går ud på, og vi så i timevis skal gå og vente på at få den. Det er ikke rimelige vilkår at give Folketingets Socialudvalg at arbejde under, og uanset hvor mange undskyldninger man kan finde på om, at man ville have tid til at kommentere, og jeg ved ikke hvad, så må man forstå, at når vi beder om en kommentar fra Kommunernes Landsforening, så er det kommentaren fra Kommunernes Landsforening, vi ønsker, og hvis ministeren så har lyst til at kommentere den, er det da i orden, men det er ikke rimeligt, at journalister og andre, men ikke vi, kender en kommentar, som vi beder om og faktisk gerne vil have til at indgå i det arbejde, vi sidder med.

Så skal jeg for det tredje sige, at vi har i udvalget modtaget henvendelser fra Landboforeningerne, Husmandsforeningerne og Håndværksrådet vedrørende karenperioden for selvstændige erhvervsdrivende, hvor man jo i dag har en karenperiode på 21 dage, som man ønsker nedsat til syv dage. Det har vi i Det Radikale Venstre særdeles stor sympati for, og vi har bedt om at få undersøgt, hvor meget det vil koste.

Vi har nu efter gentagne spørgsmål fået at vide, at Socialministeriet mener, en sådan omlægning ville koste 250 mio. kr. Jeg må stadig væk sige, som jeg også har sagt det i udvalget, at jeg tror ikke på, at en sådan omlægning vil have så store konsekvenser. Jeg mener, at man har brugt nogle statistikker, som i høj grad tager udgangspunkt i lønmodtagerstatistikker, men det har været umuligt på den korte tid, der har været, at komme igennem med nogle mere dybtgående analyser, og vi har derfor, i betragt-

[Aase Olesen]

ning af at sagen skulle afgøres så hurtigt her, frafaldet at gøre noget ved denne sag i første omgang – så meget mere som forslaget om at nedbringe karenstiden til 1 uge for selvstændige ville give de samme administrative problemer som den anden sag, som selve lovforslaget byder på.

Vi har ikke opgivet at prøve at forbedre de selvstændiges sygefraværtsregler, men vi må konstatere, at det ikke har kunnet nås i denne omgang, og det kan formentlig ikke gøres på den måde, som det er ønsket af organisationerne. Vi har dog ikke opgivet sagen og vil meget gerne, at der sker en ændring.

Det er ikke rimeligt, at alle lønmodtagere i dette land nu bliver sikret under sygdom ud over 1 uge via statstilskud eller statsbetaling, og at selvstændige så ikke skal have nøjagtig den samme sikkerhed. De betaler også til sygedagpengeforsikring og har passet indbetalingerne på samme måde som andre, og vi kan ikke se, at folk skal stilles fundamentalt anderledes, fordi de er selvstændige. Vi mener, at de sociale sikringsordninger, så langt som det overhovedet er muligt, skal gælde for alle i samfundet og ikke kun for lønmodtagere.

Bollmann (CD):

Den omlægning, vi her er ved at gennemføre, er jo et meget stort kompleks, og derfor synes jeg egentlig, det er dygtigt klareret, at man er nået så langt, som man er, på så forholdsvis kort tid.

At der ville opstå problemer, tror jeg alle kunne forudse. Nogle pegede allerede på det ved førstebehandlingen, og jeg synes, det er positivt, at man nu endnu en gang i Skatte- og Afgiftsudvalget tager fat på specielt problemerne for de små virksomheder. Jeg er helt overbevist om, at man nok skal finde en løsning, så det også kan blive tilfredsstillende for den gruppe.

Så jeg skal i øvrigt give tilslutning til, at vi får forslaget tilbage i udvalget.

Glistrup (FP):

Blandt de ni lovforslag, som vi her har til behandling, indstiller Fremskridtspartiet de otte til forkastelse og det ene til vedtagelse.

Rosen i tidselmarken er L 123, der som bekendt går ud på, at den periode, hvori virksomhederne skal betale løn til de medarbejdere, der ikke er i virksomhederne på grund af sygdom, nedsættes fra fem uger til én uge. Det må være

en rigtig fordeling. Det er forkert af lovgivningsmagten, at den overhovedet i nogen som helst situationer pålægger en arbejdskøber at betale til en arbejdssælger, når arbejdssælgeren ikke præsterer den vare, der er tale om, nemlig udført arbejde. Derfor burde perioden være nedsat til 0, men en nedsættelse fra fem til én er dog trods alt 80 pct. af det rigtige fremskridt.

Ingen vil drømme om, når man kommer hen til sin bager søndag morgen og skal have rundstykker, at bageren så siger: Ja, jeg er meget ked af det, men min ovn brændte sammen i nat, så jeg kan ikke levere nogen rundstykker, men du kan da betale de 42 kr., rundstykkerne ville koste, selv om du ikke får dem udleveret. Det ville jo være fuldstændig hul i hovedet.

Men det er jo det, lovgiverne pålægger folk, der beskæftiger arbejdskraft. De skal betale for en arbejdskraft, som de ikke modtager, og det er hamrende usundt. Bevares, det er da meget rart for de syge mennesker at få nogle penge, men så kunne man lige så godt sige, at de, der står ved siden af dem i telefonbogen, skulle betale, eller man kunne lave en tendenslodtrækning, som man gør i tipstjenesten, om, hvem der skal betale løn til syge mennesker, eller hvad der nu ellers kunne være tale om. Der er ikke nogen som helst grund til, at arbejdsgiveren skal betale én øre til en syg medarbejder. En arbejdsgiver skal betale for de timer, der bliver udført arbejde i. Nichts weiter.

Så er der problemet med den syge medarbejder, men det er et socialretligt problem, som må løses i overensstemmelse med den almindelige sociallovgivning – stod det til Fremskridtspartiet: overensstemmende med de sociale sikringsvagter, men ellers i overensstemmelse med bistandslovens almindelige regler.

Det er godt, at vi i hvert tilfælde kommer 80 pct. på vej, men mere skal der til. Bevares, jeg ved da godt, at den første arbejdsuge er den værste, fordi én uge indeholder de første dages sygdom og de færreste sygdomme strækker sig ud over de syv dage.

Altså helhjertet tilslutning fra Fremskridtspartiet til L 123.

Men vort hjerte er ikke så stort, at det også kan omfatte ministerens ændringsforslag til L 123. Hvis man var i sit filosofiske hjørne og havde god tid, kunne man spekulere på, hvordan dette ændringsforslag i grunden forholder sig til forfatningens regler. Hvad enten det bli-

[Glistrup]

ver vedtaget eller forkastet, er socialministeren i sin ganske frie ret til, når det passer hende, at fremsætte forslag her i Tinget, og hvis det skulle blive vedtaget, er der jo ingen, der drømmer om at stille socialministeren for en rigsret, selv om hun ikke får fremsat det omtalte forslag inden den 15. januar 1988. Derfor er det teknisk et fjollet forslag at fylde op i Lovtidende med. Men bevares, Lovtidende 1987 bliver alligevel så tyk en bog, så om der står 2½ overflødige linier i den, er ikke noget, der ligefrem kan få os til at fare helt op i loftet af forargelse. Af soberhedsgrunde, af renfærdighedsgrunde anbefaler vi imidlertid Folketinget at følge os, når vi stemmer nej til det ændringsforslag. Men o.k., selv om det så bliver vedtaget, får vi nok jul i Danmark alligevel, og det gør vi også, hvis det bliver forkastet.

Når man så vender sig til de øvrige otte forslag, er indholdet i dem fuldstændig som vi har kendt den nuværende regering i de fem år, den har siddet. Først og fremmest er det en kraftig forhøjelse af det i forvejen ulidelige skattetryk. 9,2 mia. kr. lægger man oven i de skatter, der i forvejen betales i Danmark. Det har været regeringens linje fra starten og hele vejen igennem i stadig vildere tempo at forøge og forhøje skatterne i Danmark, og nu bliver det altså med 9,2 milliarder i denne omgang. Det, der simpelt hen skaber alle de bjælker til Danmarks ligkiste, som regeringen har skabt, er først og fremmest, at den til stadighed hæver beskatningen, og det fremturer den altså med. Det er også svarende til regeringens almindelige linje, at når den forhøjer skatterne med 9,2 milliarder, forhøjer den de offentlige udgifter med 12,6 milliarder. Det er det, der har præget denne regering hele vejen igennem: en svulmen op af skatterne og en endnu større svulmen op af de offentlige udgifter. Sådan har regeringens politik været i de fem år, der er gået, uanset hvilke bogholderikneb finansministeren benytter for at lade, som om det er gået en anden vej. Det er det ikke.

Når man så ser på, hvordan man forhøjer de 12,6 milliarder, så bruger man modellen fra det, som den største samfundsøkonomiødelægger i Danmark i dette århundrede, Anders Andersen, præsterede i vinteren og foråret 1974, da han indførte arbejdsgivertilskud, og dette gentog han i martslovene i 1985, da han på ny gennemførte arbejdsgivertilskud. Vi ved derfor

præcis, hvordan det vil gå med de 12,6 milliarder: Direktørerne vil fryde sig. Fru direktør Sjabovski kan glæde sig over at få pels, mink og zobel til at varme sin liljekonvalkolde hals med, og gemalen kan sejle rundt på Øresunds natdunkle blå i en lystbåd til 800.000-900.000 kr. med alt det morsomme tekniske legetøj, som elektronikken har skabt, og som f.eks. gør, at man kan aflæse, hvad klokken er i Yokohama, og hvad der nu ellers kan laves af morsomme ting i sådan en lystbåd. Det ved vi jo fra de tidligere forsøg, hvad enten det var i 1974, i 1985 eller ved andre lejligheder, hvor regeringen har satset på tilskud af den art, som man kommer med her, og det vil gentage sig. Derudover vil det selvfølgelig føre til – de steder, hvor medarbejderne er tilstrækkelig stærke – en gevaldig lønglidning, hvor de 12,6 mia. kr., der nu kastes i grams til arbejdsgiverne, vil blive spist op i form af, at det, som arbejdsgiverné ikke selv øger deres privatforbrug med, vil de ansatte øge deres privatforbrug med. Der behøves ingen store ADAM-modeller eller andre ting til at fortælle, at den måde, den danske befolkning reagerede på tilsvarende tiltag på i 1974 og på de regler, der gjaldt i henhold til martslovene af 1985, altså i 1986 og 1987, vil gentage sig.

Sådan er virkningerne, og det vil sige, at dette på længere sigt betyder skatteforhøjelse, lønglidning og en forøgelse af arbejdsløsheden. Fremskridtspartiet skønner, at denne pakke isoleret set fører til en forhøjelse af arbejdsløsheden på 30.000 og en forhøjelse af betalingsbalanceunderskuddet. Den teknik, der har vist sig uanvendelig, og som i sidste omgang, i 1986, førte til betalingsbalanceunderskudsrekorden på 34,6 mia. kr., vil føre til – gætter vi på – at betalingsbalancen bliver forringet med ca. 18 mia. kr. om året i de kommende år som følge af den pakke, som regeringen her fremlægger. Fremskridtspartiet er ganske kraftigt imod den yderligere forværring af den danske samfundsøkonomi, som følger af indholdet af de otte lovforslag, som jeg her taler om.

Men det er ikke blot samfundsøkonomien, beskæftigelsen og betalingsbalancen, man ødelægger med dette her; man har unægtelig nogle besynderlige sociale perspektiver. Man siger, at det er hr. Svend Aukens fingeraftryk, der hviler på dette. Jeg vil nu nok sige, at jeg mere sporer industriministeren end hr. Svend Auken, men bevares, industriministeren inspireres jo af hr.

[Glistrup]

Bjørn Westh og fru Jytte Hilden, og de inspireres måske af hr. Svend Auken, så derfor kan det godt være, at det indirekte er hr. Svend Auken, der også er bagmanden til denne ulykke i dansk politik. Det var imidlertid aldrig nogen sinde sket, så længe regeringen havde den ene fornuftige minister i sin kreds, der hed Ib Stetter, at man havde indladt sig på på den måde at sparke til de små virksomheder og til de højteknologiske virksomheder, som ikke har særlig megen arbejdskraft og derfor kommer til at lide under dette til fordel for det, som industriministeren med sine nævnte bagmænd og bagkvinde går ind for, nemlig at styrke rustbunkeindustrien. For det, som karakteriserer den nuværende industriminister, er jo faktisk det, at hver gang vi har noget totalt forældet i dansk industri, som burde kastes på lossepladsen, så kommer industriministeren rendende med sin skibsværftspakke, sin stålværkspakke, og hvad det nu ellers kan være. Det er jo netop de forældede industrier og de industrier, som der ikke er fremtid i, den nuværende industriminister støtter, og det er jo også dem, der kan give syv ekstra minkpelse til direktørfruerne. Det er den fordelingsmæssige, den produktionstekniske virkning af den pakke, vi taler om her.

Socialt vil det virke på den måde, i hvert fald sådan som lovforslagene foreligger her ved andenbehandlingen – vi må så håbe på, at de er fornuftigere, når vi skal kommentere dem ved tredjebehandlingen – at det sociale indhold af disse regler som påvist bl.a. i henvendelser fra landboforeninger, fra svineavlforeningen, fra Butikshandelens Fællesråd, fra Håndværksrådet og for den sags skyld også fra Det Danske Handelskammer – selv om det måske har fat i en lidt anden problemstilling – er, at et 5-cifret antal mindre virksomheder skal lukke, hvad enten det så bliver via konkursvejen eller på anden måde. Det er det, som bliver resultatet.

All right, nu ved jeg godt, at regeringen aldrig har haft nogen særlig forkærlighed for disse småvirksomheder; de er så besværlige. Det er langt lettere at have at gøre med Skandinavisk Tobak, A. P. Møller og lignende større foretagender, der har edb-maskiner og andre ting. Disse iværksættere, som er mere eller mindre vilde og laver fejlskud, og hvad der nu ellers er tale om, har aldrig interesseret denne regering, for de er så besværlige, når man ser det fra det embedsmandssynspunkt, som jo hele

vejen igennem karakteriserer denne regering. Derfor er det sådan set ikke overraskende, at man har lavet denne skævfordeling, men lad os håbe på det, som skatteministeren har været ude med i sine offentlige udtalelser i de senere dage, nemlig at det politiske pres nu er blevet selv skatteministeren og hans parti og hans regeringspartnere for stærkt, og at man derfor vil ryste ud med en eller anden løsning. Vi vil se meget, meget positivt på under den kommende udvalgsbehandling, hvordan den løsning bliver.

Det, der simpelt hen er Fremskridtspartiets synspunkt her, som da vi diskuterede tvillingesøsteren til dette forslag – eller storesøsteren, skulle man måske kalde det, for hun er jo immervæk et års tid ældre, kartoffelpesten – er, at hver øre, vi kan vriste ud af provenuet af disse ordninger, er en øre, der gør samfundsmæssig gavn, og hvis derfor de 9,2 mia. kr. kan falde, er det strålende. Vi ser selvfølgelig også gerne, at statsudgifterne på de 12,6 mia. kr. til overklassens luksusforbrug m.v. også kan få lov til at være i aftagende, sådan at vi kan få balance, også varigt, på vores statsbudget og meget gerne på et lavere niveau end det, det bliver skruet op til med denne lovgivning.

Så kan man spørge: Hvorfor i alverden har det Fremskridtsparti, der ellers altid anviser de konstruktive løsninger i alle sager herinde, ikke her til andenbehandlingen stillet nogle ændringsforslag? Og det skal jeg sige: Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at det, der er fejlen ved de foreliggende lovforslag, er, at de er aldeles forkert konstrueret, aldeles forkert sammensat. Der er jo en ganske klar lighed mellem kartoffelgiften på 20 pct. på fattigfolk i Danmark og den måde, denne pakke optræder på, og på samme måde som kartoffelulykkerne og kvaksalveriet kun kan afbødes ved, at man totalt ophæver den lovgivning – hvad der forhåbentlig vil ske i 1988, før den begynder at lave ulykker på Fremskridtspartiets 16-års-fødselsdag, den 22. august 1988, hvor alle de penge skal indbetales – håber vi, at vi i 1988 også kan få afskaffet de fleste af disse regler.

En af de tekniske enkeltheder, som vi har diskuteret en hel del i udvalget, og som vi vel nok også kommer til at vende tilbage til under de kommende udvalgsforhandlinger, er denne bagatelgrænse på 200.000 kr. Både i den offentlige debat og i og for sig også i regeringens op-

[Glistrup]

læg forekommer det at være sådan en særlig social grænse, på samme måde som man har det i den almindelige momslovgivning – og det, der er indeholdt i L 118, er jo reelt bare et tillæg til momslovgivningen – en grænse, der altså kan paralleliseres med bundgrænsen i momsloven. Når man nu siger, at hvis en virksomhed har en omsætning på under 10.000 kr., er det såmænd bagateller, og så beskæftiger man sig ikke med den; det ville administrativt være alt for besværligt. Men det, vi her taler om, er en afgift på momsgrundlaget, og det er noget helt andet end en regel, der er baseret på omsætningsstørrelsen, for den er baseret på en difference mellem udgående moms og indgående moms, og dér vil det jo i det praktiske liv navnlig være den indgående moms, der er en sprælsk størrelse. Selvfølgelig kan da den udgående moms også variere, hvis det er enten virksomheder, der har højsæson på visse tider og stilstand på andre tider, eller virksomheder, der scorer en enkelt stor handel eller generelt er i fremgang eller tilbagegang. Men af de to faktorer er det unægtelig – specielt i vor tid, der kræver så mange investeringer – den indgående moms, der er den virkelig bevægelige faktor, og her er det særdeles ulykkeligt, at man knytter det til en bagatelgrænse, for det vil sige, at man mere eller mindre bliver kraftigt tilskyndet til at tilrettelægge sine investeringer tidsmæssigt efter, hvordan det kan passes ind i momsgrundlaget. Man mister jo nemlig totalt alt, hvis man i et enkelt kvartal får en gevaldig negativ moms, hvad der jo er masser af virksomheder der gør, fordi man har en stor indgående moms, fordi man har foretaget en stor investering i en ny bygning, en ny indretning, eller hvad det nu ellers kan være. Derfor er det bestemt ikke noget teknisk lykkeligt greb, at ministeren bruger det som afgrænsning med hensyn til, hvad han har opfattet som småvirksomheder, at han tager et differencebeløb i stedet for at koncentrere det om den udgående moms.

I det hele taget er bagatelgrænser, når man er oppe i så store beløb som 200.000 kr., bestemt ikke noget, der er efterlignelsesværdigt rent skatteteknisk, og situationen er med andre ord den, at af 199.900 kr. skal man betale nul af den nye tillægsmoms. Af 200.100 kr. skal man betale 5.000 kr. i den nye moms, plus at man skal have alt det ekstra besvær med angivelser, som det vil være tilfældet ved, at man gennemfører den slags ting.

Derfor er mellem de mange tekniske enkeltheder, som Skatteudvalget nu forhåbentlig kommer til at se nærmere på, spørgsmålet om bagatelgrænsen så afgjort det, som skaber de største vanskeligheder, men lad os håbe, at dette lovforslag betegner slutpunktet på, at skatteministeren har været umyndiggjort af de to store tunge P.S.'er i regeringen, og at vi derfor i 1988 kan mødes med en skatteminister, der møder med de tanker, som skatteministeren ønsker.

Jeg glæder mig til 1988.

Glønborg (KRF):

Trods den forrige talers jeremiader synes jeg nu, det er meget spændende, og at der er et sus i luften, når vi arbejder med de store pakker. Utrolig mange mennesker laver hver deres arbejde og løser deres opgave, og vi får masser af papirer. Trods lidt træghed hist og her synes jeg, man har en oplevelse af, at folkestyret fungerer i et samspil med en hel masse mennesker.

Den tykkeste mappe blev den med L 118. Under førstebehandlingen af den gav jeg lovforslaget nogle venlige ord med på vejen, men udtrykte en lille alvorligt ment bekymring: om vi nu kom til at ramme de små virksomheder med 1–2 ansatte. Jeg udtrykte tvivl om, at bagatelgrænsen på 200.000 kr. kunne løse problemerne for netop den gruppe, og jeg opfordrede til, at vi, når vi havde vedtaget pakken, nøje fulgte med i, hvad der skete, for at se virkningen og stå klar til at gribe ind.

Somme tider går tingene hurtigere, end man har forestillet sig, og det viste sig jo, at opmærksomheden blev så skærpet allerede under udvalgsarbejdet, at vi fik konkretiseret problemerne så meget, at vi kunne begynde at stikke nogle linier ud til en løsning af dette problem.

Jeg er derfor glad for, at anden behandling nok resulterer i, at vi får L 118 tilbage til udvalget, og efter det, der har været drøftet, og efter den iver, der har været vist fra mange sider for at finde en løsning, tror jeg, at det vil lykkes at få en fornuftig og retfærdig løsning, sådan at vi med god samvittighed kan tage på juleferie.

Jørgen Tved (FK):

Da vi påbegyndte behandlingen af de foreliggende lovforslag, bad formanden om Tingets tilladelse til, at L 118 og L 123 kom til behandling, for der var åbenbart her en afvigelse

[Jørgen Tved]

fra forretningsordenen. Jeg beklager dybt, at Fælles Kurs ikke afviste en sådan tilladelse, for jeg synes, at indlæggene fra de ordførere, der har været på talerstolen her, fortæller noget om, at udvalgsarbejdet, som vi af gode grunde ikke har deltaget i – vi er ikke medlem af de udvalg, hvor tingene har været behandlet – tilsyneladende har været så forceret og så forjaget, at de fleste medlemmer af dette Ting nok ikke er klar over konsekvenserne af de lovforslag, vi behandler.

Det vil nok fremover være sådan, at Fælles Kurs ikke har så travlt med at tilslutte sig afvigelser fra forretningsordenen. Det er anden gang, erindrer jeg, at vi står i den situation. Første gang var der tale om et indgreb i en arbejdskonflikt. Da afviste Fælles Kurs at dispensere fra forretningsordenen, og jeg beklager som sagt, at vi ikke også i denne sag har afvist lovjaskeriet – for sådan opfatter vi det.

Når dette er sagt, skal jeg gerne give forslagene et par ord med på vejen.

Åbenbart har man meget travlt med at give arbejdsgiverne juleboller her op til jul, og derfor skal sagerne køres igennem i meget stor hast. Det er ganske mange penge, som man på forskellig vis – med den motivering, at det skulle lette beskæftigelsen – overlader til arbejdsgiverne. Efterhånden som forslagene er blevet kendt, er der måske nogle, der har fået kolde fødder; der er som bekendt mere glæde i himlen, når én synder omvender sig osv., og det er vel det, vi oplever, når SF nu får travlt. Jeg er måske nok lidt forundret. Jeg havde glædet mig til at høre hr. Jes Lunde kommentere forslagene her, men nu blev det to andre ordførere.

Jeg vil godt sige, at vi fra starten har givet udtryk for, at vi er modstandere af disse lettelser, som arbejdsgiverne nu skal have. Vi tror ikke, at det hjælper en pind hverken på eksport eller beskæftigelse, men vi tror, det har nogle helt andre virkninger, og det er måske disse virkninger, der har gjort nogle lidt forskrækkede.

Der er nogle af partierne, der måske føler sig lidt trykket over, at der er kommet en strøm af protester fra mindre erhvervsdrivende, der siger: Det her kommer til at koste os. Der kunne også være kommet en strøm af protester fra arbejdspladsernes folk, fra fagbevægelsen osv. Det kommer nemlig også til at koste dem. Når der tales om, at det skulle fremme beskæftigelsen, må man nok i dag konstatere, at det kom-

mer til at give det modsatte resultat. De forbrugsbegrænsninger, forslagene også indeholder, kommer til at øge arbejdsløsheden.

Når man kigger på nogle af de konsekvenser, lovforslagene har, har vi allerede set, at det er udmøntet i prisstigninger. Så sent som i går kunne vi, da vi behandlede forslaget om varmehjælp, slå fast, at nu var oliepriserne altså sat op som følge af de ydelser, arbejdsgiverne nu skal have, og det bliver jo ikke de eneste prisstigninger, der følger dem, der allerede er bebudet.

Derfor synes vi, at disse forslag burde stemmes ned. Vi beklager ikke, at SF har taget denne fornuftige stilling til tingene og har bebudet, at de ved tredje behandling vil afvise forslagene. Vi synes, det er lidt sent, at de kommer i tanker om denne indstilling, men som sagt, der er mere glæde over én omvendt synder.

Modsat er vi måske nok lidt overrasket over, at Socialdemokraterne så ivrigt fastholder, at disse ydelser skal gives, for de smuler af pebernødder, man skulle give til de socialt dårligt stillede her i landet, har man ikke så travlt med. Hvis tingene i det mindste fulgtes ad, kunne vi måske se en lille smule sammenhæng i disse lovforslag. Mens man altså har travlt med julebollerne til arbejdsgiverne, får pensionisterne, de arbejdsløse osv. først deres forbedringer engang hen på sommeren, når det halve af finansåret er gået.

Vi vil som sagt ikke medvirke til nogen af disse arbejdsgiverydelser eller til nogen af de lettelser, arbejdsgiverne får. Vi tror ikke på dem. De har sandsynligvis den modsatte effekt, som nogle af fortalene her har givet udtryk for. Derfor skal jeg slå fast, at det er sidste gang, vi medvirker til den slags lovjaskeri ved at give dispensation fra forretningsordenen. Den går ikke, og det er i hvert tilfælde mod vores stemmer, at man skaber øget arbejdsløshed, får priserne til at stige og giver arbejdsgiverne større tilskud.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det, der får mig herop, er den forrige taler, der sagde, at der var såmænd ingen af partierne der kunne se konsekvenserne af den julepakke, der er blevet forelagt. Jo, det er der så sandelig nogle af partierne der kan. Det kan Fremskridtspartiet.

[Annette Just]

Denne yndige lille julepakke, som altså skal åbnes her ved juletid, er en strikke, der bliver lagt om de små erhvervsdrivendes hals. Det er det, der kommer til at ske, når det er en skat på momsgrundlaget.

Jeg ved godt, at man så vil sige: Uha da, der er jo en bagatelgrænse. Men der er utrolig mange små erhvervsdrivende, der kommer til at betale en ekstra skat ved denne lille julepakke. Det er en ubehagelig hetz mod små erhvervsdrivende. Det er ikke første gang, det er set. Virkningen af alle disse forslag kan nok ligge på et utrolig lille sted.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Fru Annette Just udtalte for et øjeblik siden, at de små selvstændige erhvervsdrivende vil blive ramt af omlægningerne af arbejdsgiverafgifterne.

Jeg synes, der er et meget stort flertal af dem, der har været oppe på Folketingets talerstol, der gentagne gange har sagt, at de vil arbejde på at finde en ordning, således at man undgår de uheldige virkninger for de små selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg er glad for at kunne sige fra denne talerstol, at jeg er overbevist om, at vi mellem anden og tredje behandling finder en ordning, der løser det problem, som vi alle har kunnet se, som ikke kun Fremskridtspartiet har kunnet se, under udvalgsbehandlingen.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal blot knytte et par kommentarer til lovforslag nr. L 123.

Det er rigtigt, som fru Aase Olesen sagde, at der var et flertal i udvalget for at afgive betænkning, og det står vi sandelig ved. Vi synes, det er vigtigt nu at få nedsat arbejdsgiverperioden fra fem til én uge.

Det er lige så rigtigt som andre har sagt, at der under udvalgsarbejdet viste sig problemer omkring administrationen, og jeg synes, at det ændringsforslag, socialministeren nu har stillet, giver os et pusterum, således at administrationen kan blive tilfredsstillende for de implicerede parter.

Jeg synes nok, det er at overdramatisere, når Socialudvalgets formand siger, at udvalgsarbejdet har været kaotisk. Jeg har stor forståelse for, at formanden har haft nogle tidsmæssige

problemer. Det forstår jeg godt at mindre partier kan have, når man skal passe to udvalg.

Af hensyn til historieskrivningen synes jeg, det er nyttigt at nævne, at når udvalgsarbejdet mandag aften trak længe ud – det gjorde det jo i Socialudvalget – så hang det bl.a. sammen med forhandlinger i Skatteudvalget og de politiske kontakter, der pågik med hensyn til de mindre selvstændiges situation.

Vi mener nu, at der kan løses op for dette problem, og på den baggrund skal jeg anmode om, at nr. L 123 går tilbage til udvalget.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg vil godt tage mit udgangspunkt i den tale, hr. Glistrup holdt. Hr. Glistrup holdt jo en lang tale, og derfor er jeg i stand til at sige, at det, hr. Glistrup sagde, indeholdt en saglig del, men bestemt også en usaglig del. Jeg vil godt tage mit udgangspunkt i den usaglige del af hr. Glistrups tale.

Hr. Glistrup startede med at sige, at denne omlægning af arbejdsgiverafgifterne medfører en kraftig forhøjelse af skattetrykket. Det er direkte forkert. Nettovirkningen af denne omlægning af arbejdsgiverafgifterne er, at der sker en sænkning af skattetrykket. Og den samlede virkning isoleret set af den såkaldte eksporthet, vi har behandlet her i formiddag, og omlægningen af arbejdsgiverafgifterne er en sænkning af skattetrykket af størrelsesordenen 0,3–0,4 pct. Så er der andre bevægelser, som giver en samlet anderledes virkning på skattetrykket, men den isolerede virkning af denne omlægning er altså en sænkning af skattetrykket.

Det vil hr. Glistrup naturligvis også selv kunne indse ved at holde fast i de oplysninger, hr. Glistrup selv korrekt gengav, nemlig at omlægningen jo betyder, at der fjernes gamle arbejdsgiverafgifter af størrelsesordenen godt og vel 12 mia. kr., og til gengæld opkræves der et nyt arbejdsmarkedsbidrag på godt og vel 9 mia. kr. Der fremkommer altså en lettelse af skattetrykket isoleret set ved denne omlægning, og derfor er det ikke korrekt, når hr. Glistrup taler om en kraftig forhøjelse af skattetrykket.

Så sagde hr. Glistrup, at denne afskaffelse af gamle arbejdsgiverafgifter af størrelsesordenen 12 mia. kr. er at kaste pengene i grams. Det synes jeg er en overraskende udtalelse fra Fremskridtspartiets side. Hvor ofte har vi ikke hørt

[Skatteministeren]

Fremskridtspartiet tale om de negative virkninger af disse arbejdsgiverafgifter, der har hvilet som en særlig afgift på arbejdskraften, fordi afgiften jo har været direkte afhængig af, hvor mange beskæftigede der var i virksomheden?

Nu sker der i virkeligheden det, at vi fjerner gamle arbejdsgiverafgifter og derved fjerner en afgift på arbejdskraft af størrelsesordenen 12 mia. kr., i sig selv en vældig positiv ting. Til gengæld opkræves et nyt arbejdsmarkedsbidrag, der i sin karakter er neutralt over for virksomhedernes anvendelse af kapital og arbejdskraft i produktionen. Det er netop den grundlæggende kvalitet ved den nye måde at beregne arbejdsmarkedsbidraget på. Derfor kan jeg på disse punkter slet, slet ikke give hr. Glistrup medhold.

Men hr. Glistrups tale havde også en mere saglig del. Hr. Glistrup fordybede sig i de særlige problemer omkring den såkaldte bagatelgrænse. Det var et problem, som også fru Aase Olesen rejste i sit indlæg. Jeg medgiver da beredvilligt, at der er knyttet visse problemer til bagatelgrænsen på de 200.000 kr. Jeg vil også gerne tilkendegive vilje til, at regeringen mellem anden og tredje behandling er rede til at se nærmere på, hvordan disse særlige problemer med bagatelgrænsen kan løses.

Fru Aase Olesen var desuden inde på, at denne omlægning af arbejdsgiverafgifterne i særlig grad rammer de små virksomheder. Det var et tema, som også var oppe under førstebehandlingen, og som siden er blevet belyst grundigt under udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne slå fast, at det arbejdsmarkedsbidrag på 2½ pct. af momsgrundlaget, som er indeholdt i lovforslag nr. L 118, er neutralt over for virksomhedernes størrelse. Det hviler med forholdsmæssigt samme styrke på store og på små virksomheder. Det, der giver den forskellige virkning for store og små virksomheder, er, at der fjernes gamle arbejdsgiverafgifter.

Det er jo sådan, at hidtil har enkeltmandsejede virksomheder uden lønnede ansatte ikke betalt sådanne arbejdsgiverafgifter, og virksomheder med kun én ansat har ikke betalt sådanne arbejdsgiverafgifter. Derfor bliver sådanne virksomheder naturligvis ikke afløftet for de gamle arbejdsgiverafgifter, men vil altså i visse tilfælde blive belastet af det nye arbejdsmarkedsbidrag, og det er denne virkning, der har været oppe under debatten.

Det kan ikke afvises, at der i visse situationer er denne særlige virkning for de mindre virksomheder. Men det er også vigtigt at være opmærksom på, at virkningen er forskellig for forskellige erhvervsgrupper, endda meget forskellig.

Men jeg vil gerne sige, at også regeringen er stærkt optaget af, at der bør findes en løsning, som afbøder nogle af disse særlige virkninger for de mindre virksomheder. Derfor vil jeg også gerne her tilkendegive vilje til, at der mellem anden og tredje behandling findes løsninger, som kan afbøde virkningerne for de allermindste virksomheder.

Desuden har der under udvalgsarbejdet været rejst spørgsmål om de forskellige indbetalingsterminer, der gælder for momsindbetaling og indbetaling af arbejdsmarkedsbidrag. Det spørgsmål har været rejst, om ikke der kunne findes en forenkling på det punkt. Også på dette punkt vil jeg gerne tilkendegive vilje til mellem anden og tredje behandling at finde nogle løsninger, der kan forenkle indbetalingssystemerne.

Samlet må jeg altså sige, at en række af de betænkeligheder, der er givet udtryk for fra forskellig side, vil jeg positivt se på om vi kan finde en løsning på mellem anden og tredje behandling.

Jeg kunne måske sige, at der under denne debat, også ved tidligere lejligheder, har været talt meget om, at der var nogle, som gerne ville sætte deres fingeraftryk på de politiske aftaler. Nu er det jo sådan, at fingeraftryk i almindelig omtale normalt er forbundet med noget i hvert fald halvkriminelt. Derfor vil jeg snarere sige, at det, regeringen gerne vil, er sammen med dem, der har rejst problemet om de mindre virksomheder i dag, at give et håndtryk til de mindre virksomheder.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg har lagt mærke til, at Socialdemokratiet og Fælles Kurs i fællesskab forsøger at lave sig noget historieskrivning herinde i dag om SF, der ændrede politik. Jeg må derfor sige i al fredsommelighed, at det er der ikke belæg for.

Hr. Lykketoft mente, at jeg havde karakteriseret omlægningen af arbejdsgiverafgifterne som genial. Jeg tvivler meget på, at jeg har brugt så stærke ord, men jeg står i hvert fald

[Jes Lunde]

gerne ved, at omlægningen i sig selv, fra en afgift på arbejdskraft til en afgift på merværdien, er god og fornuftig. Det er et princip, vi kan gå ind for.

Det, der er problemet, er provenutabet. Det er et provenutab på knap 3 mia. kr., som er et generelt tilskud til erhvervslivet. Og så er der også en række andre problemer deri, som vi har peget på under udvalgsarbejdet.

Hvis det var kombineret med en anden erhvervspolitik, hvis det var sådan, at vi havde styr på, hvad de penge skulle bruges til, hvis det var sådan, at vi havde en investeringsgaranti, hvis det var sådan, at vi i det hele taget havde en erhvervspolitik på skinner som den, vi er blevet enige med Socialdemokratiet om i vores studiekredsarbejde, er det ikke udelukket, at vi kunne støtte det her. Men som isoleret fænomen at overføre knap 3 mia. kr. til erhvervslivet ad den her vej kan vi selvfølgelig ikke medvirke til.

Jeg tror, at hr. Lykkesøt godt er klar over, at det er sådan, sammenhængen er. Derfor er der ikke noget politikskifte. Vi har bare en forholdsvis nuanceret holdning til det her, og det håber jeg er tilladt.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for det tilfald, han gav om, at der bør gøres noget for de små virksomheder. Jeg vil også gerne sige tak til ministeren for den fremstilling, han gav af hele operationen, når vi får lagt det over på momsgrundlaget. Men så beder jeg også om, at man tænker det igennem.

For det første vil jeg forudskikke, at det skinnede jo igennem, at ministeren ikke var meget begejstret for den samlede virkning. Hvad var den samlede virkning, når man tænker det igennem?

Det fortæltes engang, at man i Amerika skulle karakterisere senator Goldwaters politik – han blev kaldt »hr. konservativ« på det tidspunkt – over for virksomhederne. Det er netop den politik, der vil blive den samlede virkning af forslaget, sådan som det ligger i dette øjeblik, hvis man ikke gør noget for de små.

Og hvad er den samlede virkning så? Den samlede virkning er, at man letter situationen for de store virksomheder, giver dem i virkeligheden tilskud. Og hvem skal betale? Det skal de små. Jeg kan godt forstå, at socialdemokrater

er interesseret i det. Det er det samfund, som er skabt i Sverige, med store virksomheder, ødelæggelse af de små. Jeg ved, at der er mange konservative, der har det på samme måde.

Jer er glad for, at det skinnede igennem, at skatteministeren ikke deler den opfattelse. Jeg takker endnu en gang for, at dette bliver rettet. Det kan ikke være meningen, at man skal lette situationen ved at give tilskud til de store og lade de små betale. Det er virkningen i øjeblikket. Derfor er det godt, der kommer en ny behandling i udvalget.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Selvfølgelig har vi denne talerstol til at fremføre de punkter, vi er uenige på, når vi er uenige. Men jeg synes nok, at man skal lade være med som skatteministeren at grave grøfter for grøfternes egen skyld med den kraftige sprogbrug, han havde. Han kom med en noget anden definition af skattetryk end den, jeg må finde er den rigtige.

Vi er fuldstændig enige på det punkt. Efter hvad man må skønne i øjeblikket, forhøjes skatterne med den nye skat, der kommer – 2,5 pct. af momsgrundlaget m.v. – med 9,2 mia. kr. Det er vi enige om. Så sker der det, at der indføres nogle nye offentlige tilskud, nogle nye offentlige udgifter på 12,6 mia. kr., og det svarer lige i øjeblikket til det, som arbejdsgiverne betaler som en del af deres personaleomkostninger ved at indbetale vedrørende deres ansattes pensionsforhold og forskellige andre ting, som vi nu har i den række forslag, som har været i Arbejdsmarkedsudvalget, Socialudvalget og Uddannelsesudvalget. Men det er ikke egentlige skatter, der er tale om her. Det er en del af personaleomkostningerne, hvor man indbetaler beløbene. Derfor er det forkert, som ministeren siger, at skattetrykket bliver lettet, fordi man ikke mere er pligtig at betale det.

Det, der er det farlige ved denne operation, er, at vi alle sammen ved, at når der først er indført nye skatter, nu 2,5 pct., så bliver de meget hurtigt til 3 pct., 3,5 pct., 5 pct., når staten fattes penge. Og når der er indført nye offentlige tilskud, hvor det er den upersonlige stat og kommune, der skal betale, og ikke arbejdsmarkedets parter direkte, så vokser det også.

Derfor fastholder jeg, at de tal, vi er enige om, fører til det resultat, jeg nævnte i mit første indlæg.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Må jeg sige for en præcisions skyld, at vi er helt rolige ved at tilslutte os ideen i det her forslag, fordi hovedvirkningen af det er en større beskæftigelse, end man ellers ville have fået. Derfor har vi været glade for, at ideen er blevet fremført og er blevet fremført med tilslutning fra arbejdsmarkedets parter.

Jeg er også glad for, at hr. Jes Lunde præciserer SF's i virkeligheden meget nuancerede og, forstår jeg, under et andet flertal helt positive holdning til en manøvre af denne art.

Men så vil jeg godt sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at det jo ikke er os, der har lavet det her lovforslag. Vi har heller ikke læst korrektur på det på forhånd.

Vi har haft samme åbenhed som Det Radikale Venstre over for, hvordan man teknisk kunne forbedre forslaget. Hvis man slår tilbage til første behandling, vil man se, at jeg ved den lejlighed ytrede store betænkeligheder netop ved bagatelgrænsens indretning. Jeg ser faktisk mulighederne for at lave en mere fornuftig afløftning i bunden af systemet for de helt små erhvervsdrivende i en anden udformning af bagatelgrænsen.

Men jeg er nødt til at sige til hr. Bernhard Baunsgaard: Hvad var den tale, der var heroppe lige før i en kort bemærkning, oplæg til? Er Det Radikale Venstre for eller imod hovedkonstruktionen? Hvad er det for nogle store, Socialdemokratiet gerne vil omlægge arbejdsgiverafgifter for, men som Det Radikale Venstre ikke vil omlægge arbejdsgiverafgifter for? Kan vi få det opklaret?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det var de samme bemærkninger fra hr. Bernhard Baunsgaard, der kalder mig op på talerstolen.

Jeg synes ikke, det er særlig fair at beskrive lovforslaget og den behandling, det har fået indtil nu i Folketinget, som en behandling og en holdning hos bl.a. regeringspartierne, der går i retning af, at man ønsker at gøre noget for de store på de små virksomheders bekostning. Det har der ikke været tale om på noget tidspunkt.

Det, der har været tale om, er at prøve på at gøre noget for de eksporterende virksomheder på de importerende virksomheders bekostning, og det er ud fra den meget enkle betragtning – som jeg håber hr. Bernhard Baunsgaard er enig med os i – at vi ønsker at forbedre vores eksportvirksomheders konkurrenceevne i udlandet. Vi ønsker at sikre den beskæftigelse, vi har brug for, ikke ved at vi klipper hinanden i Danmark, men ved at vi producerer nogle varer, vi kan sælge i udlandet, som kan være med til at løse vores betalingsbalanceproblem.

Derfor synes jeg egentlig, at det var en meget forkert fremstilling af den holdning, regeringspartierne har lagt for dagen, og den velvilje, vi har lagt for dagen, over for at prøve på at finde en løsning på det problem, som vi kunne se at der var for nogle ganske små detailvirksomheder i Danmark, ikkeproducerende virksomheder. Vi har givet udtryk for gentagne gange her fra talerstolen, at vi er parate til imellem anden og tredje behandling at prøve at finde den løsning, og jeg er overbevist om, at skatteministeren vil være i stand til at komme med en løsning af det problem, vi har diskuteret i de foregående dage.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Jeg synes også, at det er lidt unfair af hr. Bernhard Baunsgaard at køre så hårdt frem mod Venstre og regeringspartierne. Vi vil i hvert fald i allerhøjeste grad være med til at sikre neutralitet for de mindre virksomheder, og det tror jeg også på at vi kan finde ud af i det kommende møde i Skatteudvalget.

Jeg vil godt lige vende tilbage til, at hr. Lykketoft nævnte, at han er enig i den her omlægning. Han er tilfreds med omlægningen. Jeg vil gerne høre, om hr. Lykketoft ikke også vil arbejde for det sidste led i aftalen, nemlig at sikre en fortsat lønkonkurrence i Danmark for arbejdsmarkedets parter, at vi herfra og andre steder sikrer, at denne udvikling kan fortsætte fremover. Det er jo det, som skal være med til at sikre, at vores konkurrenceevne bliver forbedret og bliver bibeholdt fortsat.

Formanden:

Der er brug for enkelte korte bemærkninger endnu.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der blev spurgt, om jeg synes om hovedkonstruktionen. Hovedkonstruktionen er en lettelse af arbejdsgiverafgifterne og derefter en omlægning, så man letter for de store og lægger det på de små. Nej, den er vi ikke begejstrede for. Det kan siges ligeud.

Vi ved, hvad der sker, når man letter arbejdsgiverafgifterne. Hidtil er det ikke lykkedes at forhindre, at det sætter fart i lønglidningen. Jeg håber, at der er noget, der virker imod det denne gang, men jeg er ikke overbevist. Og dette med at lette for de store og lægge afgifter på de små, nej, det er vi bestemt imod.

Til den konservative ordfører vil jeg gerne sige: Hvis man ikke ved, at dette er virkningen, så er det meget beklageligt. Man må undskylde. Der ligger et forslag, som regeringspartierne og Socialdemokratiet står bag. Virkningen af dette er, som jeg siger, lettelse for de store og afgifter på de små. Man har erklæret velvilje, man har ikke haft fantasi til at få det gennemført før mellem anden og tredje behandling.

Det er godt, at det kommer, men det var ikke kommet, hvis der ikke var nogle, der havde lavet vrøvl. I vores betækningsbidrag fremgår det klart, at vi kritiserer den måde, det skal administreres på, og vi vil ikke medvirke, hvis der ikke sker noget til gavn for de små. Det fremgår ganske klart. Det er sagt dér. Der er ikke noget unfair i at påpege det, og hvis den konservative ordfører ikke har vidst, at dette er hovedvirkningen, så er det beklageligt.

Formanden:

Med dette indlæg bliver der brug for en mængde korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg forstår simpelt hen ikke hr. Bernhard Baunsgaards udtalelser. Jeg havde forstået på de forudgående ugers debat, at Det Radikale Venstre mente, at dette var et helt afgørende led i den økonomiske politik, denne hovedkonstruktion, dette løft for konkurrenceevnen, dette løft for beskæftigelsen. Jeg havde også forstået forrige mandag, at Det Radikale Venstre havde tilsluttet sig aftalen om, at de her ting skulle fremmes. Og så står hr. Bernhard Baunsgaard op og siger, at man er modstander af hovedkonstruktionen. Det er meget, meget ejendommeligt, hr. Bernhard Baunsgaard.

Jeg synes også, det er meget ejendommeligt for den proces, alle har været enige om at vi skulle igennem, med at prøve at finde en mere hensigtsmæssig lettelse i bunden af systemet, at Det Radikale Venstre har lavet vrøvl, som hr. Bernhard Baunsgaard siger. Det er jeg for øvrigt enig i. Det har Det Radikale Venstre gjort.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Som forholdet har været ved det politiske pres fra udvalgets side, som skatteministeren så mange gange har omtalt, står Fremskridtspartiet i det store og hele både i det pres, der er kommet fra udvalget, og i det, der nu er fremkommet, skulder ved skulder med vore radikale venner, således som hr. Bernhard Baunsgaard har givet udtryk for tankegangen. Hr. Bernhard Baunsgaard har jo på fortrinlig måde gennemskuet det, som er det onde anslag bag sammenpistheden mellem Socialdemokratiet og regeringspartierne, nemlig at indføre en konstruktion, som i hvert fald på noget længere sigt i vidt omfang vil udslette småerhvervsvirksomhed i Danmark, efterhånden som det her nu får lov at vokse med stadig større skatetryk, og at begunstige en koncentration omkring store, bureaukratiske virksomheder, som de passer ind i specielt Det Konservative Folkepartis livsfilosofi.

Jeg skal ikke være særlig kraftigt imod ressortministeren i den forbindelse. Jeg tror ikke, det er Venstres urtegård, det her er groet i, og vi er jo desværre blevet vant til i den sidste 1½ måned, at skatteministeren bare har været bydreng for Det Konservative Folkeparti, og det er han altså stadig væk.

Forhåbentlig er det ved at være slut, men jeg kan give stort set tilslutning til, hvad den anden del af BZ-falanksen her i salen gav udtryk for. De kan også sige noget rigtigt, og så siger Z selvfølgelig, at det slutter vi op om.

Svend Auken (S):

Sagligt set var der ikke meget hold i det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde om hovedkonstruktionen til sikring af konkurrenceevneforbedringen. Hr. Lykketoft har på vores vegne ty-

[Svend Auken]

deligt imødegået hr. Bernhard Baunsgaard på dette punkt.

Når jeg tager ordet, så er det af politiske grunde. Jeg vil gerne spørge Det Radikale Venstres folketingsgruppes formand, om Det Radikale Venstre er med i denne aftale eller Det Radikale Venstre ikke er med i denne aftale, om Det Radikale Venstre tillægger det betydning, at der ved trepartsforhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter og regeringen er opnået enighed om en omlægning af arbejdsgiverafgifter, der giver en klar og hårdt tiltrængt forbedring af konkurrencevirksomhedernes vilkår.

Vi har ikke deltaget i forhandlinger med regeringen omkring dette punkt. Vi har alene tilsluttet os resultatet af trepartsforhandlingerne. Efterfølgende har statsministeren over for offentligheden og over for os oplyst, at Det Radikale Venstre i lighed med os tilsluttede sig resultatet af trepartsforhandlingerne. Derfor har vi hele tiden troet, som hr. Lykketoft før gav udtryk for det, at Det Radikale Venstre og vi var lige forpligtede over for det resultat, der var opnået ved trepartsforhandlingerne.

Hvis hr. Bernhard Baunsgaards udtalelser skal forstås på den måde, at den oplysning over for offentligheden er forkert, at statsministeren ikke har haft grundlag for at tro, at Det Radikale Venstre i lighed med Socialdemokratiet har bakket trepartsforhandlingerne op, så synes jeg, at offentligheden har krav på med det samme at få denne besked. Og det må vel også være rigtigt, at statsministeren, hvis ministre da har haft mulighed for at kommunikere med statsministeren, hurtigt får en orientering om, hvad det er for et svar, Folketinget nu modtager, ikke fra hr. Bernhard Baunsgaard, men fra formanden for den radikale folketingsgruppe.

Niels Helveg Petersen (RV):

Der er en gammel regel, der siger – en god regel for øvrigt – at man skal aldrig spørge om noget, man ikke kender svaret på. Og det er jo også det, hr. Svend Auken forfølger i dag.

Hr. Svend Auken ved udmærket, og jeg tror, at alle ved, at det for Det Radikale Venstre er aldeles afgørende i den øjeblikkelige situation, at der gennemføres en forbedring af konkurrenceevnen, som kan styrke beskæftigelsen, og som også kan give en langsigtet forbedring af nogle af balanceproblemerne i dansk økonomi.

Vi er også klar over, at skal man nå et sådant resultat, er det nødvendigt at inddrage arbejdsmarkedets parter i et positivt samarbejde: arbejdsmarkedets parter, regering og Folketing.

Den sag er også soleklar.

Det, som er problemet her, er, at Folketinget jo på den anden side ikke kan reducere sig selv til et gummistempel for, hvad LO og Dansk Arbejdsgiverforening sidder og bliver enige om. Hvis der ud af dette kommer forslag, som indeholder åbenbare urimeligheder, så er det dette Folketings pligt at rette på disse lovforslag.

Det er det, Det Radikale Venstres folketingsgruppe har lagt sig efter, og jeg kan roligt sige og gentage, hvad hr. Bernhard Baunsgaard har sagt: Det Radikale Venstre vil ikke acceptere et lovforslag med den urimelige skævvridding til ugunst for de små virksomheder, som ligger i den nuværende udformning. Det skal ændres, og uden at vi skal gøre vold på noget som helst, ved vi jo også godt alle sammen, at det vil blive ændret mellem anden og tredje behandling, at der har været arbejdet på sagen, og at vores sigte har været at undgå urimelighederne. Hvis ikke disse urimeligheder var blevet rettet, når der kunne være blevet politisk mulighed for det, så ville Det Radikale Venstre ikke have medvirket til at gennemføre lovgivningen på trods af enighed i sigtet, fordi den indeholdt nogle oplagte urimeligheder.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, der er vel sådan set ikke så forfærdelig meget at tilføje. (*Munterhed*).

Den konstruktion, som Socialdemokratiet og De Konservative har ansvaret for, er uantagelig, og jeg forstår ikke, når man udtaler så megen velvilje over for de små virksomheder, at man ikke har sørget for, at det skete i tide; hvorfor har man ikke gjort det? Så meget fantasi måtte man dog have. Jeg ved jo også – det skinnede jo igennem skatteministerens indlæg her – at skatteministeren også var dybt optaget af netop de små.

Det er klart, at med den udvikling, der har været i lønsituationen i Danmark, var det nødvendigt, at der skete noget. Men det er ikke nok bare at understrege, at der må ske noget. Det er sandelig også vigtigt, på hvilken måde det sker. Det synes jeg man burde kunne anerkende fra alle sider.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

En del af hr. Niels Helveg Petersens svar var jeg naturligvis glad for. Jeg kunne ikke forvente at få andet svar.

Min historiske fremstilling er fuldstændig korrekt. Denne sag har ikke været forhandlet mellem regeringen og Socialdemokratiet eller mellem regeringen og De Radikale. Den har været forhandlet mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter. Der har man opnået resultat. Det har såvel Socialdemokratiet som Det Radikale Venstre efterfølgende tilsluttet sig principperne i, naturligvis med det forbehold, at man ikke har set den konkrete lovgivning. Og derfor må man naturligvis undervejs i lovgivningsarbejdet i Skatte- og Afgiftsudvalget og de øvrige udvalg have mulighed for at rette tekniske fejl, prøve at finde ud af eksempelvis, hvordan en bagatelgrænse kan indrettes mere hensigtsmæssigt.

Men Det Radikale Venstre har været nøjagtig lige så forpligtet over for hovedkonstruktionen, hovedideen, som var aftalt mellem arbejdsmarkedets parter og regeringen, som Socialdemokratiet har været. Derfor er hr. Bernhard Baunsgaards fremstilling om, at der her foreligger en speciel aftale mellem Socialdemokratiet og regeringen om indholdet af en bestemt lovgivning, ikke sandfærdig, og det lille smarte dobbeltspil, som hr. Bernhard Baunsgaard har prøvet at underholde offentligheden med de sidste dage, har intet belæg i den forhistorie, der ligger bag disse forslag.

Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har over for den lovgivning, der her foreligger, været nøjagtig lige forpligtede.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fremskridtspartiet er glad for det gode samarbejde, vi i udvalget har haft med fru Aase Olesen om at få gjort det her mere socialt end det asociale oplæg, der kom fra regeringen, og som nævnt er vi meget glade for hr. Bernhard Baunsgaards udredninger nu om det principielle sigte med og indhold i de rænkespil, som ligger bag det her. Men så er det da også en glæde, når den radikale trefoldighed yderligere bliver suppleret med hr. Niels Helveg Petersen, at vi kan sige, at de var særdeles rigtige, de grund-

betragtninger, som hr. Niels Helveg Petersen fremhævede.

Fremskridtspartiet er helt enig i – og dér er vi så i hvert fald disse 20 mandater i Folketinget – at det nu er meget, meget vigtigt at forbedre den danske internationale konkurrenceevne, som regeringen jo i disse forslag lader aldeles hånt om, og det er meget vigtigt at forbedre beskæftigelsen, som regeringen jo i disse forslag lader aldeles hånt om for at få den struktur, den gerne vil have i erhvervslivet. Endvidere er det meget vigtigt at forbedre betalingsbalancen, medens denne regering har sat alle disse udlandsgældsrekorder under de bedste forhold, hvor man kunne have tilbagebetalt udlandsgælden, og i handling også har vist, at regeringen er rasende ligeglad med den.

Så de tre ting, som hr. Niels Helveg Petersen fremhævede: Øget dansk international konkurrenceevne, bedre beskæftigelse, bedre betalingsbalancestilling, er vi, i skarp opposition til regeringen, meget, meget stærke tilhængere af, og vi vil meget gerne samarbejde både med De Radikale og alle andre, der vil gå ind for de synspunkter i stedet for at ville flytte hegnspele ved at skabe stordrift i dansk erhvervsliv, sådan som regeringens oplæg er.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg synes, det har været interessant at iagttage den store enighed, der åbenbart er imellem De Radikale og Fremskridtspartiet. Det tegner jo godt for et politisk samarbejde fremover.

Men må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg synes, at hr. Bernhard Baunsgaard fremstiller situationen helt forkert fra denne talerstol, for det er jo ikke sådan, at alle små virksomheder ikke har glæde af den omlægning af arbejdsgiverafgifterne, vi taler om. Alle de mindre virksomheder, som leverer varer til eksportindustrien, til forarbejdningsindustrien, der eksporterer deres varer, har jo også glæde af denne omlægning. Alle de små virksomheder inden for landbruget, inden for fiskeriet, hvor man eksporterer op til 80–90 pct. af sine produkter, får jo direkte glæde af, at forarbejdningsindustrien nu bliver lettet for en omkostning på omkring 5 pct. af lønsummen. Det smitter jo af nede i det første led hos den lille selvstændige erhvervsdrivende.

[Kent Kirk]

Så er det rigtigt, at vi under behandlingen af lovforslaget, bl.a. ved at der har været deputationer i udvalget, har fået fremstillet nogle problemer, som nogle små detailhandlere kan få med dette forslag, og dertil har vi så sagt, at dem er vi parat til at kigge på.

Hr. Bernhard Baunsgaard bør jo også i sandhedens interesse oplyse Folketinget om, at hvis man havde haft tid nok, så kunne man måske allerede i betænkningssudkastet have peget på en løsning. Men på grund af det tidspres, der ligger på Folketinget for at få denne lovgivning færdig inden ugens udgang, har man været nødt til at sætte lovforslaget til behandling i salen i dag. Der var klare politiske meldinger fra alle regeringspartierne i retning af, at så ville vi bruge tiden imellem anden- og tredjebehandlingen til at finde en løsning på det problem, som vi alle har været opmærksomme på, og som Det Radikale Venstre med hr. Bernhard Baunsgaard i spidsen ikke har patent på.

Vi er lige så interesserede i, at de små selvstændige erhvervsdrivende ikke rammes urimelig hårdt, vi er lige så interesserede i, at det erhvervsliv, vi har i Danmark, kan være så nuanceret, som det har været i de foregående år. Vi prøver ikke på at gennemføre en politik, som kun er til de stores fordel på de smås bekostning. Det er ikke konservativ politik, det er ikke Venstrepolitik, det er ikke Kristeligt Folkepartis politik, det er ikke CD's politik.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg var selvfølgelig også meget glad for, at vi gennem hr. Niels Helveg Petersens optræden heroppe i hvert fald fik præciseret, at Det Radikale Venstre er helt enig i sigtet. Jeg tillader mig at fortolke det sådan, at Det Radikale Venstre også er helt enig i, at den afgift, vi skal have på det nye grundlag, er 2½ pct., og at de ændringer, vi skal lave, er inden for rammerne af den hovedkonstruktion, der allerede er lagt op.

Det, der så står tilbage fra hr. Bernhard Baunsgaards deltagelse i denne debat, er simpelt hen et unfair forsøg på at insinuere, at den radikale indsats i denne sag for at løse problemerne, som absolut har været ikke mere, men måske mindre konstruktiv i udvalgsarbejdet end både regeringens og Socialdemokratiets, skulle være mere årsag til, at vi nu i bred overensstemmelse mellem regering, Socialdemo-

kratiet og De Radikale finder en teknisk bedre løsning på de helt små virksomheders problem.

Jeg synes, det er helt utidigt, jeg synes, det er meget unfair, og jeg kan slet ikke se, hvad Det Radikale Venstre selv kan bruge det til.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Da jeg i mit første indlæg sagde, at hr. Svend Auken jo ikke spurgte om noget, han ikke kendte svaret på, var det jo ikke sådan ud i den blå luft. Siden mandag nat har der foreligget et betænkningssbidrag fra Det Radikale Venstres folketingsgruppe, hvor vi siger to ting – og jeg vil gerne citere:

»Der er under udvalgsarbejdet afsløret så store administrative vanskeligheder« – det, vi tænker på her, er bagatelgrænsen – »at det bør give anledning til ændringer.«

Og vi fortsætter:

»Endvidere er det en forudsætning for mindretallets medvirken, at der indføres lettelser i de byrder, man efter lovforslaget har pålagt de små virksomheder med under 5 ansatte.«

Endvidere er det en forudsætning for mindretallets medvirken, at der gennemføres lettelser i de byrder, man har pålagt virksomheder med under 5 ansatte. Det sagde vi mandag nat. Det, Det Radikale Venstres folketingsgruppe har gjort siden mandag nat, er at arbejde på at føre dette ud i livet. Der er intet nyt i det, så hr. Svend Auken spurgte om noget, han kendte svaret på, og hr. Bernhard Baunsgaard har udtalt sig fuldstændig på linje med, hvad der står her i betænkningssbidraget: Hvis ikke det under behandlingen af lovforslaget lykkedes at gennemføre lettelser for de små virksomheder med mindre end 5 ansatte, kunne vi ikke medvirke.

På trods af enighed i sigtet med lovforslaget, på trods af enighed i konstruktionen med trepartsdrøftelser osv. fandt vi, at der her var tale om så stærk tilsidesættelse af ligelig behandling, at vi ikke ville kunne medvirke, hvis ikke dette blev løst. Det tror jeg det bliver, men det er jo altså også det, der var meningen med vores indsats.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne tage fat i det, hr. Svend Auken sagde om Det Radikale Venstres dobbeltspil i disse sidste dage.

[Aase Olesen]

Jeg må virkelig afvise en sådan påstand. Da vi første gang hørte om, at der var indgået en aftale mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter, tilsluttede vi os og sagde, at det var udmærket, men vi sagde, at det, vi ville interessere os for, når vi så lovforslagene, var virkningen, især for de mindre virksomheder. Det var hr. Jørgen Estrup, der var ordfører ved førstebehandling, og han påpegede, at vi ville interessere os specielt for de mindre virksomheder. Jeg tog som skatteordfører også ordet og spurgte skatteministeren, om han var klar over, at der var disse meget betænkelige virkninger, og om han ikke var enig i, at vi skulle prøve at undersøge, om det var rigtigt, hvad visse organisationer hævdede, og om han var villig til at medvirke til at lempe de u hensigtsmæssige virkninger. Er det at føre dobbeltspil?

Vi har så i udvalget stillet en række spørgsmål. Det er mig, der har stillet spørgsmål 2, og jeg vil gerne spørge, om det er det, hr. Lykketoft mener er manglende konstruktivt arbejde i udvalget. Det er svarene på spørgsmål 2, der har fået alle til at indse, at der var noget rivende galt i disse forslag. Hvori ligger den manglende konstruktivitet? Hvad er det for en beskyldning at komme med? At man forsøger at følge sine taler op med udvalgsarbejde, få undersøgt, hvad det er, forslagene indebærer, får svar og derefter tager konsekvensen.

Vi håber nu at få en ordening, så nogle af de dårlige virkninger af forslaget bliver afbødet. Er det dobbeltspil? Det er den linje, vi har lagt hele vejen igennem, og jeg må virkelig afvise de påstande, der kommer fra hr. Svend Auken og hr. Lykketoft.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Når det tillades hr. Lykketoft at komme med den grove historieforvrængning, som han gav udtryk for her: at man under det udvalgsarbejde, der har været om lovforslag nr. L 118, havde set noget som helst konstruktivt fra regeringspartierne eller fra Socialdemokratiets side, der bare sad og nikkede til embedsmandsproduktet, så må det, uden at overtræde kodeks her i huset for udvalgsforhandlingerne, være tilladt at anføre, at den offentliggjorte betænkning totalt afspejler, hvad der har været gjort i denne sag fra de fem nævnte partiers side også under udvalgsarbejdet, nemlig at man faktisk bare

har sagt ja og amen ureflekteret til det makværksprodukt, som embedsmændene havde produceret og skatteministeren derefter havde sat sit navn under. Det er jo sandheden, hr. Lykketoft.

Hr. Lykketoft ved, at havde det stået til Socialdemokratiet og regeringspartierne, var der aldrig nogen sinde sket en social blødgøring og retfærdiggørelse af disse ordninger. Så havde man smidt de små virksomheder for ulvene, og fru Aase Olesen har så fuldstændig ret i, at det er et totalt forkert referat af forløbet i denne sag, hr. Lykketoft gav fra talerstolen.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er endnu to korte bemærkninger. Nu begynder vi at nærme os afslutningen af de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg skal da gerne forklare, hvad det er, jeg mener der har været dobbeltheden i den optræden, der er blevet lagt for dagen.

Hr. Niels Helveg Petersen talte om mandag aften, og jeg troede, at han talte om forrige mandag aften, for det er jo dér, det interessante skete. Det var forrige mandag aften, at Det Radikale Venstre via statsministeren fik forelagt resultatet, på samme måde som vi fik forelagt resultatet af trepartsdrøftelserne. Det var forrige mandag aften, at Det Radikale Venstre tilsluttede sig hovedkonstruktionen i omlægningen af arbejdsgiverafgifter, på samme måde som vi tilsluttede os hovedkonstruktionen – uden at kende lovforslagene.

Det var derfor en statsminister i god tro, der tirsdag sagde, at der omkring denne del af lovgivning/trepartsdrøftelser var enighed mellem regeringspartierne, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre om, at det skulle gennemføres. Så måtte man naturligvis i forbindelse med lovgivningsarbejdet se på, hvad der skulle ændres.

Men siden denne klare melding fra statsministerens side, som vi andre ikke havde grund til at tro ikke stod til troende, har Det Radikale Venstre bestemt ikke optrådt, som om det støttede hovedkonstruktionen, og så sent som i dag har hr. Bernhard Baunsgaard åbent miskrediteret hovedkonstruktionen. Det tror jeg hr. Niels Helveg Petersen ved at læse Folketingstidende efterfølgende vil kunne se.

[Svend Auken]

Hr. Bernhard Baunsgaard har også foregivet, at Det Radikale Venstre ikke var forpligtet af hovedkonstruktionen. Hr. Bernhard Baunsgaard sagde direkte, at der alene var tale om en aftale mellem Socialdemokratiet og De Konservative om at ramme de små og hjælpe de store – en helt utilstedelig fremstilling af de faktiske forhold.

Nu er vi imidlertid ved afslutningen af denne debat, og jeg vil gerne udtrykke glæde over, at det ser ud til, at det lykkes at komme igennem med hovedkonstruktionen, og at vi i fællesskab partierne imellem får løst de praktiske problemer, der naturligvis vil være, når så stor en omlægning skal gennemføres.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Selv om der jo altid er grund til at blive forurolet, når BZ-partierne er ved at være enige, bliver jeg nødt til at korrigere hr. Glistrups fremstilling af, hvad der er foregået, siden denne sag blev sendt i udvalg, med den tilføjelse til, hvad hr. Glistrup kan vide noget om, at der selvfølgelig de sidste 2-3 døgn har været ført forhandlinger, samtaler, mellem regeringen og de partier, der på et tidligere tidspunkt stillede sig bag hovedkonstruktionen. Sandheden om de forhandlinger er, at alle, der har deltaget i dem, har været lige optaget af at løse de problemer, som Det Radikale Venstre nu prøver at slå sig op på at de er de eneste der har fået øje på.

Det er det, der er sandheden. Sandheden er også, at hvis man overhovedet kan differentiere omkring konstruktiviteten med hensyn til, hvordan problemerne så kunne løses, så er det ikke Det Radikale Venstre, der har været mest konstruktivt med at komme med løsningsforslag, men måske nok med at udtale sig i pressen.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil meget gerne erklære mig enig med hr. Svend Auken i handlingsforløbet. Vi har hele tiden ønsket at få gennemført denne konkurrenceforbedring. Vi har også hele tiden ønsket at få den gennemført på en sådan måde, at den ikke skulle ramme nogle små virksomheder urimelig hårdt. Vi har været indstillet på at bruge den tid, vi har til rådighed, således at vi får den

mest forsvarlige lovgivning igennem, og jeg synes, det, der tegner sig nu, er, at vi kan få en lovgivning igennem, der følger hovedsigtet, og som er afbalanceret over for de mindre virksomheder.

Som jeg har sagt tidligere, ønsker vi ikke fra konservativ side – det tror jeg heller ikke de andre regeringspartier ønsker, eller det ved jeg de ikke gør – at ødelægge den erhvervsstruktur, vi har i Danmark. Vi har brug for små virksomheder, vi har brug for store virksomheder. Det, det drejer sig om, er primært at styrke eksportvirksomhederne, så vi kan få nogle flere penge hjem til at betale vores betalingsbalanceunderskud med.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne tage afstand fra hr. Lykketofts insinuation om, at vores handlinger skulle være dikteret ud fra noget særligt ønske om at takke Fremskridtspartiet. Vores ønske om at stille de små virksomheder bedre er groet i vores egen have, og det ved hr. Lykketoft også udmærket.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Det kan føles, som om der er ret lang vej tilbage til den debat, der på et eller andet tidspunkt i dag blev ført om lovforslag nr. L 123.

Der blev bl.a. rejst det spørgsmål, hvorfor denne lovgivning overhovedet skulle vedtages nu, om det dog ikke havde været bedre at udsætte den i betragtning af de problemer af teknisk karakter, vi røg ind i. Her vil jeg godt sige til især Det Radikale Venstre, der rejste spørgsmålet, at det jo netop var på grund af formuleringen i trepartsaftalen, hvor der står:

»Sygedagpengelovens arbejds giverperiode nedsættes fra 5 uger til 1 uge. Dette ændrer ikke ved de enkelte arbejdstageres rettigheder under sygdom.«

Det var naturligvis netop denne passus i trepartsaftalen, som gjorde, at vi følte både fra regeringens side, tror jeg, og vel også fra anden side, at det var væsentligt at få slået fast, at vi ville leve op til den del af trepartsaftalen. At vi så røg ind i tekniske problemer med hensyn til administrationen, som på et tidspunkt mandag aften blev så brogede og så uoverskuelige, at jeg følte, det var uansvarligt at få fastlagt reglerne for administrationen på det sene tidspunkt, det er en anden side af sagen.

[Socialministeren]

Jeg tror, vi alle gerne havde været den tumult, der var, den sagsbehandlingsmåde, der viste sig, foruden. Men nu har vi fået tid til at forhandle med de parter, der skal administrere denne ordning, og jeg kan naturligvis kun håbe, som andre har givet udtryk for det og fru Jytte Hilden nævnte det fra talerstolen, at vi kan finde en ordning med så lidt bureaukrati og så lidt besvær som muligt. Man kan vel ikke helt afvise, at der i dette store system i dag eksisterer nogle arbejdsgange, som kunne gøres enklere; det skulle i hvert fald undre mig, hvis det ikke kunne lade sig gøre.

Under alle omstændigheder får vi nu tid til at føre disse forhandlinger og finde frem til nogle administrativt snilde løsninger, håber vi, og det syntes jeg var det mest forsvarlige på det tidspunkt. Det kan man så kalde at kaste et håndklæde i ringen. Jeg synes, det havde været totalt uforsvarligt på det tidspunkt at lægge sig fast på, hvor administrationen af disse mange sager skulle ligge.

Med hensyn til det, der fra flere sider er blevet kritiseret med hensyn til spørgsmålet om KL's henvendelse, vil jeg sige, at selvfølgelig har ordførerne jo også været klar over, at baggrunden for, at den kom så sent frem, var et skøn om, at det var rimeligt at ledsage kommentaren fra KL med kommentarer fra Socialministeriet. Det skøn synes jeg har været forkert. At der kan foregå et forkert skøn på en aften, hvor udvalget samtidig, med rimelighed naturligvis, stillede en stribe spørgsmål, der også skulle besvares i en fart, må man nok skyde ind under, at hvor der handles, dér spildes. Men naturligvis er det ikke meningen, at Folketingets medlemmer fra pressen skal erfare, hvad KL mener om den sag. Det kan nok ske inden for et kvarter alligevel, men det skal ikke ske således, at udvalgets medlemmer sidder og venter.

Nu var der andre grunde til, at udvalgets medlemmer sad og ventede, og det tror jeg også alle erkender. Men sagsbehandlingen og den måde, det foregik på, kunne vi vist alle sammen have været foruden. Det er, hvad der sker, når det skal gå stærkt; det er ikke nogen målsætning for hverken Socialministeriet eller socialministeren, at det skal foregå sådan; det tror jeg vi er enige om.

Men nu får vi tiden til det, og lad os så håbe, vi finder en god, praktisk ordning, så vi undgår

disse nye kæmpeadministrationsomkostninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om arbejdsmarkedsbidrag. (Lovforslag nr. L 118).

§§ 1-31

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Kompensation for arbejdsgivernes bidrag). (Lovforslag nr. L 125).

Ændringsforslag nr. 1-4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5 og 6 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Lovforslag nr. L 126).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Lønmod- tagernes Garantifond. (Lovforslag nr. L 127).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsfor- midling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Lov- forslag nr. L 128).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social pen- sion. (Lovforslag nr. L 121).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen går indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejds- skadeforsikring. (Kompensation for arbejds- givernes udgifter til arbejdsskadeforsikring). (Lovforslag nr. L 122).

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Nedsættelse af ar- bejdsgiverperioden). (Lovforslag nr. L 123).

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behan- dling i udvalget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgiv- nernes Elevrefusion. (Lovforslag nr. L 117).

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtingsfond og lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 3/11 87. Første behandling 26/11 87. Betænkning 14/12 87).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling**Bakholt (S):**

Hensigten med det forslag, Socialdemokratiet har fremsat, var jo at sikre, at vi fik nogle bedre og mere fleksible investeringsregler for Lønmodtagernes Dyrtingsfond og for ATP end dem, der er gældende i dag, og det har vi gjort ud fra en samfundsøkonomisk og en erhvervs-mæssig nødvendighed. Det er med tilfredshed, vi nu kan konstatere, at der står et stort flertal bag de ændringer, der er aftalt mellem Socialdemokratiet og regeringen, ganske vist ikke helt efter den model, vi har fremlagt, men vi betragter de ændringsforslag, der nu er aftalt, som et skridt i den rigtige retning.

Vi har også fremsat forslag om at inddrage repræsentanter for de ansatte i den praktiske forvaltning af de investerede midler. Den sag er der jo ikke fundet nogen løsning på, og vi beklager meget, at det ikke har været muligt at skaffe et flertal for den, men den sag vil vi arbejde videre med, og håber, at vi på et tidspunkt kan finde en løsning, der kan skaffe et bredt flertal for den del af det også.

Jeg skal dermed også meddele, at vi selvfølgelig derfor også kan stemme for de ændringsforslag, arbejdsministeren har stillet.

Kent Kirk (KF):

Jeg skal på den konservative folketingsgruppes vegne sige, at vi er meget tilfredse med det flertal, der nu kan danne sig vedrørende Lønmodtagernes Dyrtingsfonds og ATP's muligheder for at investere i dansk erhvervsliv. Vi sagde allerede under førstebehandlingen af det socialdemokratiske lovforslag, at vi meget gerne ser, at man har den bedst tænkelige mulighed for at investere i dansk erhvervsliv, så pengene er aktive.

Men specielt er vi meget tilfredse med, at Socialdemokratiet og LO nu helt klart accepterer, at disse fonde ikke må få bestemmende indflydelse i dansk erhvervsliv. Det betyder, tror jeg, at der kan skabes så megen politisk ro om disse fondes investeringer, at man stille og roligt kan planlægge langtidsinvesteringer, der også kan være til gavn for arbejdspladserne og for den enkelte virksomhed.

Vi vil selvfølgelig stemme for forslaget, som det foreligger, idet vi regner med, at vi nu i al fremtid har sikret, at fondene ikke får bestemmende indflydelse på danske virksomheder.

Aage Frandsen (SF):

Af de dele, der indgår i forståelsen mellem regeringen og Socialdemokratiet, er det nok dette lovforslag, som vi har mindst forståelse for at Socialdemokratiet synes skal indgå i forståelsen.

Allerede under førstebehandlingen viste det sig, at der var et flertal bestående af Socialdemokratiet, Fremskridtspartiet og Socialistisk Folkeparti i spørgsmålet om at udvide mulighederne for disse to fondes investeringer. Derfor er det lidt underligt, at flertallet i dag mangler, fordi Socialdemokratiet har en forståelse med regeringspartierne på den anden side.

Det gør, at vi må stille en række spørgsmål – også med henblik på, hvordan vi senere skal forholde os til tredjebehandlingen – spørgsmål, som vi forventer at få besvaret. Spørgsmålene rettes både til Socialdemokratiet og for nogles vedkommende også til regeringen.

For det første: Hvorfor ville Socialdemokratiet ikke benytte sig af det flertal, som rent faktisk findes i Folketinget, til at forhøje grænsen